לראות את כל הקשת- פסיכופדגוגיה

פסיכופדגוגיה

מהי פסיכופדגוגיה

על פי ההגדרה המופיעה בחוברת 'פסיפס' - פסיכופדגוגיה היא תפיסה המיישמת את ? המודעות לרגשות המתעוררים ולעמדות המתעצבות ביחסי הגומלין של תהליכי הוראה - למידה. הגדרה זו מורכבת, והסבר מפורט עליה ניתן למצוא בחומרים שאליהם הפנינו אתכם לקריאה. נוסיף ונסביר בעזרת הגדרת הידע הפסיכופדגוגי - ידע פסיכופדגוגי מזהה את ההשפעה ההדדית של משימת הלמידה-הוראה ואת האספקטים הרגשיים אצל הלומד ואצל המלמד בתהליכי הוראה-למידה. ואפשר גם לתמצת זאת במספר מילים וציטוטים: "הכול אישי" - לא ברור מהיכן הציטוט - ניטשה או 'הסנדק', אך אמירה זו בהחלט מתאימה. בתהליך הלמידה 'הכול אישי'. "אין אדם למד אלא במקום שליבו חפץ" - הציטוט הלקוח .מהגמרא)ע"ז י"ט(מתמצת אף הוא את ליבת הפסיכופדגוגיה: אין למידה ללא לב, ללא רגש

פסיכופדגוגיה - למה זה חשוב? תהליך הוראה בכיתה צריך להיבחן כמעט בכל רגע נתון מארבע זוויות התבוננות: המורה הידע שלו, חוויותיו, תפיסותיו ואמונותיו – אל מול התלמיד הנתון, הכיתה הנתונה, תחום הדעת בו הוא עוסק והמתודה שבה בחר להשתמש. התלמיד הידע שלו, חוויותיו, תפיסותיו ואמונותיו – אל מול המורה הנתון, בית הספר בכלל, חבריו לכיתה, תחום הדעת בו הוא עוסק והמתודה בה המורה בחר להשתמש. תחום הדעת עולם

לראות את כל הקשת- פסיכופדגוגיה

התוכן של תחום דעת זה, הידע והמיומנויות הנדרשות, המשלב הלשוני אל מול המתודה שבה בחר המורה לעסוק. המתודה דרך ההוראה שבה בחר המורה ללמד את תחום הדעת אל מול המורה, התלמיד ותחום הדעת.

תפיסת הפסיכופדגוגיה עוסקת באינטראקציה בין תחומים אלו ובעיקר מכוונת לקשר בין המורה לתלמיד בתוך שיעור, תוך כדי שיעור, מתוך היכרות עם תחום הדעת והמתודה. לכאורה לא חידשנו דבר. כולנו למדנו במהלך הכשרתנו כמורים את הקשר בין דימוי עצמי לבין הישגים לימודיים. כולנו יודעים את חשיבות הקשר האישי עם התלמיד, את חשיבות השיחות האישיות עם התלמיד. כולנו מבינים את החשיבות של פיתוח תחושת המסוגלות של התלמיד, המוטיבציה שלו, תפיסת האוטונומיה שלו, יכולת הוויסות העצמי ועוד. אולם לא בטוח שכולם מבינים שאת הכול ניתן וצריך להשיג גם בתוך השיעורים עצמם. כל שאלה ושאלה שאני בוחר לשאול את התלמיד, כל משוב ומשוב שאני נותן לתלמיד על תשובותיו או על ביצועיו במשימות במהלך שיעור או במבחן, כל מטלה שאני בוחר לתת לתלמיד או לכל מתודה שאני בוחר להשתמש בה יש כדי להוביל את התלמיד להעצמה רגשית או להיפך. כל בחירה בנימת קול, בשפת גוף, ביצירת קשר עין - לכולם השפעה לא רק על היכולת של התלמיד להבין טוב יותר או פחות את החומר, אלא על יכולתו להתחבר לתחום הדעת, למורה המלמד, לחבריו לכיתה ולו עצמו. הכול קשור, והכול אישי. אבל לא רק לתהליכים הרגשיים של התלמיד אנו מכוונים, אלא גם לאלו של המורה. מטרתנו היא ל"האיר את המורה" ולעזור לו לזהות מהו "הקסם)הידע(הפסיכופדגוגי שלו" שבאמצעותו הוא מקדם למידה בקרב תלמידיו. כל מורה מפתח לעצמו סגנון הוראה על פי תפיסת עולם, אינטואיציות, ידע וניסיון מצטבר. מטרתנו היא לעודד את המורה לפתח "הוראה מודעת" - מבט פנימי קבוע של המורה על עצמו ועל כל שעובר עליו בתהליך ההוראה- למידה במטרה לחזק את הביטחון העצמי של המורה בבחירותיו המקצועיות, להעלות את תחושת המסוגלות שלו, ולהתאים את תהליך ההוראה–למידה למכלול היחסים המתהווים בתוכו.